

رابطه‌ی کنش‌وری ادراک‌شده خانواده و نظام ارزشی دانش‌آموزان در انتخاب رشته دوره

متوسطه: نقش واسطه‌ای توانمندی من

نرگس کرمی^۱، ابوالقاسم خوش کنش^۲، محمد ناصحی^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران پزشکی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

۲. استادیار دانشکده روانشناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

۳. دانشیار دانشکده پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران پزشکی، تهران، ایران.

فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، دوره سوم، شماره نهم، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۶۴-۴۹

چکیده

این پژوهش باهدف تعیین رابطه‌ی کنش‌وری ادراک‌شده خانواده و نظام ارزشی دانش‌آموزان در انتخاب رشته دوره متوسطه با نقش واسطه‌ای توانمندی من انجام شد. مطالعه حاضر توصیفی-همبستگی و از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان دختر مشغول به تحصیل در کلاس نهم شهر تهران در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بود. تعداد ۱۲۰ نفر از دانش‌آموزان دختر با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزارهای گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه سنجش خانواده (اپشتاین و همکاران، ۱۹۸۳)، پرسشنامه توانمندی من (بشارت، ۱۳۸۶) و پرسشنامه نظام ارزشی (شوارتز، ۲۰۰۴) بود. تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از روش‌های آمار توصیفی (میانگین و انحراف‌معیار)، ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون چندمتغیره و مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. بر اساس نتایج این پژوهش، مدل پیشنهادی روابط علی بین متغیرهای مذکور، از برآزش قابل قبولی برخوردار بود. به‌طورکلی، در مدل پیشنهادی پژوهش، نتایج نشان دادند که کنش‌وری ادراک‌شده خانواده هم به‌صورت مستقیم و هم به‌صورت غیرمستقیم از طریق توانمندی من در بین دانش‌آموزان با نظام ارزشی رابطه دارد. همچنین، نتایج نشان داد که بین کنش‌وری ادراک‌شده خانواده و توانمندی من در انتخاب رشته تحصیلی دوره متوسطه دانش‌آموزان رابطه وجود دارد ($r=0/713$ و $P<0/05$)؛ و رابطه بین نظام ارزشی دانش‌آموزان و توانمندی من در انتخاب رشته تحصیلی دوره متوسطه مثبت و معنادار بود ($r=0/781$ و $P<0/05$). با توجه به یافته‌های این پژوهش می‌توان دریافت که پیوستگی اعضای خانواده و توانمندی من باعث نظام ارزشی مناسب و سازگار با هنجارهای خانواده و اجتماع در دانش‌آموزان و انتخاب رشته آگاهانه‌تر و متناسب بااستعدادهای دانش‌آموزان خواهد شد.

واژه‌های کلیدی: توانمندی من، کنش‌وری ادراک‌شده خانواده، نظام ارزشی، دانش‌آموزان.